نقش دادهکاوی در کتابخانههای عمومی

امروزه در اکثر سازمانها ، دادهها به سرعت در حال جمعآوری و ذخیرهشدن میباشند.اما میتوان ادعا کرد که علیرغم این حجم انبوه دادهها، امروزه سازمانها با فقر دانش در تصمیمگیری روبرو هستند.با پیشرفت فناوری ها، بهویژه فناوریهای مرتبط با اطلاعات و ارتباطات، حجم عظیمی از دادهها در حال تولید در شبکههای ارتباطی و اطلاعاتی هستند، و یکی از ضرورتهای موفقیت در کسب و کار، حتی در مقیاس کوچک، امکان بهرهگیری از این اطلاعات و دادههاست. مدیران سازمانها و نهادها میدانند که جمعآوری اطلاعات و دادهها یکی از عوامل مورد نیاز برای رشد و توسعه این سازمانهاست. اما این فقط نیمی از مسیریاست که باید طی شود. بهنظر میرسد، مدیران در این مرحله باید از دادهکاوی برای پیشبرد کار خود استفاده نمایند. اگر دادهها فقط جمعآوری گردند، اما بلا استفاده بمانند، عملاً مقصود اصلی از جمع آوری این اطلاعات، برآورده نشده است. حال به تبیین مفهوم دادهکاوی[1] در این حوزه می پردازیم.

دادهکاوی عبارت است از"استخراج اطلاعات و دانش و کشف الگوهای پنهان از پایگاه دادههای بسیار بزرگ".

مجموعه ابزارهایی که می تواند به شرکتها، موسسات و حتی افراد کمک کند، تا از انبوه اطلاعات و دادههای در دسترس، به مفاهیم کاربردی و موثر برسند، در شاخه ای از علوم هوشمصنوعی به نام دادهکاوی مورد بررسی قرار می گیرد. در واقع، دادهکاوی مجموعه ای از مسائل کاربردی است که در حوزه استخراج دانش از انبوه دادههای در دسترس تعریف شدهاست.که روشهایی نیز در طول زمان، توسط دانشمندان علوم کامپیوتر، ریاضیات و آمار راه حلهایی برای آنها ارائه کرده اند.برخی از دلایل سود آوری داده کاوی:

1. دادهکاوی منجر به تصمیمات واقع بینانه می شود.
2. داده کاوی منجر به تکرار تصمیمات سودآور اتفاق افتاده در گذشته می شود.
3. با داده کاوی تصمیمات احساسی را فراموش می کنید و بر اساس واقعیت ها تصمیم می گیرید. بنابراین ضرر های ناشی از نا آگاهی مدیران حذف می شود.
4. داده کاوی همچنین فضای سال های گذشته ی را بازبینی می کند و در نهایت نشان می دهد کدام تصمیمات منجر به سود شده است در حالی که شما از آن ها بی خبر هستید.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

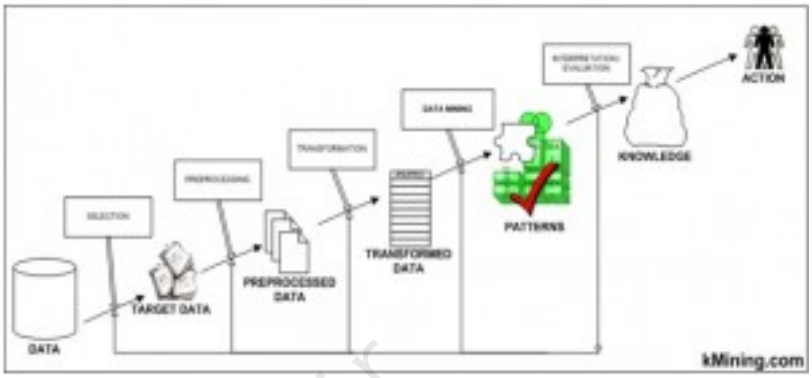

کاربرد این مفهوم در کتابخانه

با توجه به یکپارچه شدن نرمافزار مدیریت کتابداری در نهاد کتابخانههای عمومی کشور(سامان) موقعیت بسیار خوبی برای کارشناسان نهاد و پژوهشگران فراهم شده تا با کاربرد ابزارهای هوش مصنوعی مانند دادهکاوی به پیشرفت اهداف نهاد کمک کنند.

دادهکاوی در کتابخانه می تواند در چند بعد، نقشی بسیار مؤثری داشته باشد. یکی از وظایف اصلی کتابخانهها تأمین منابع جدید است.با استفاده از دادهکاوی می توان به برخی از سؤالات زیر پاسخ داد و تصمیمات بهتری در انتخاب منابع گرفت:

- مناطق مختلف کشور چه نوع کتاب هایی را بیشتر می پسندند؟
- آیا رمانهای عامه پسند در همه جای کشور به یک تعداد نیاز است؟
- کتابهای دانشگاهی و علمی در کدام شهرها بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد؟
- بیشترین جستجوی کتاب مربوط به کدام موضوعات است؟
- و سوالهای بسیار زیاد دیگری که دادهکاوی می تواند به آنها پاسخ مناسبی دهد؟

برخی از تحلیل‌هایی که با استفاده از داده‌کاوی در کتابخانه می توان به آن دست یافت:

- یکی دیگر از استفادههای دادهکاوی در کتابخانهها،تحلیل و آنالیز سطح مطالعه در کشور است.آیا می دانید متولدین دههٔ ۷۰ به کدام کتابها علاقهٔ بیشتری دارند و یا سالمندان در چه ساعتهایی از روز برای امانت گرفتن کتاب به کتابخانه مراجعه می کنند؟بیشترین امار مطالعه مربوط به کدام گروه های سنی است؟
- رابطهی زمان و کتاب:در فصل بهار چه نوع رمانهایی بیشتر امانت رفته است؟(پیشنهاد: با دانستن این موضوع به انتخاب منابع مسابقات در این فصل کمک میشود)آیا آمار تعداد امانت کتاب با روزهای هفته رابطه معنا داری دارد؟آیا بهتر است پنجشنبه ها کتابخانه باز باشد؟
- یکی از وظایف اصلی کتابداران مشاورهٔ خواندن می باشد. با دادهکاوی می توان به امر مهم مشاورهٔ خواندن بسیار کمک کرد. مثلاً جامعهٔ زنان خانه دار شهر کازرون چه کتاب هایی را بیشتر می پسندند؟چه ژانری در داستان را میپسندند؟مردان کتاب های متنوع تری انتخاب می کنند یا زنان؟ و در نهایت با ترکیب تحلیل های مختلف می توان مشاوره خواندن بهتری را به خوانندگان ارائه داد.

مثلاً با ترکیب چند گزاره میتوان به نتیجههای کاربردیتری رسید.بهعنوان نمونه:در فصل بهار در ساعات اولیهٔ روز در شهرستان کازرون،یک مرد میانسال به احتمال n درصد دنبال کتاب با ژانر"..." می گردد.

و حتی تحلیلهای بسیار پیچیده تری که با کمک گرفتن از متخصصین در رشتههای دیگر میتوان به آنها دست یافت.برای داده کاوی نرم افزار های مشهوری وجود دارد از آن جمله می توان به نرم افزار ر[۲]و نرم افزار وکا [۳]نام برد.

پانویس:

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

[۱] Data Mining

[۲] R

[۳] WEKA

منابع:

. Data Mining: Practical machine learning tools and techniques Witten, I. H., & Frank, E. (2005). Morgan Kaufmann

. ElsevierData mining: concepts and techniques Han, J., Kamber, M., & Pei, J. (2011).

Nicholson, Scott. “The basis for bibliomining: Frameworks for bringing together usage-based Information data mining and bibliometrics through data warehousing in digital library services.” ۴۲.۳ (۲۰۰۶): ۷۸۵-۸۰۴ processing & management

نویسنده:عباس محمودی

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	عباس محمودی
عنوان مقاله:	نقش دادهکاوی در کتابخانههای عمومی
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: 2.0 i-Kitbdr)
دوره مجله(Vol):	۲
شماره مجله(Issue):	۱
سال(Year):	۱۳۹۵
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/3761

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.